

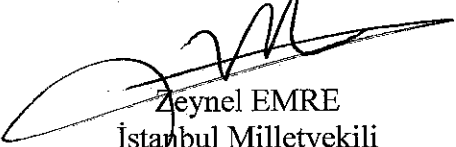
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 02/08/2020
Sayı : 1166

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Zeynel EMRE
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	14/İleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih : 06 Mart 2020	Esas No: 2/2680

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
02 Mart 2020
Numara:

TBMM
GELEN EVRAK
05 Mart 2020
No: 629606
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

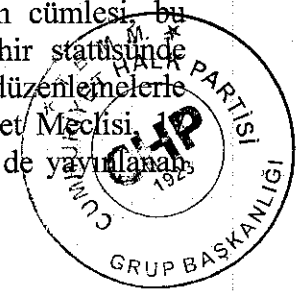
GEREKÇE:

Yerleşik nüfus bakımından en küçük mahalli idare birimi konumundaki köy, 18 Mart 1924 tarihli 442 sayılı Köy Kanunu'nda, "... cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanların bağ ve bahçe ve tarlalarıyla birlikte teşkil ettikleri, nüfusu iki binden az olan yerleşim birimi" olarak tanımlanmıştır. Köy yönetimi, köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere karar organları seçmenler tarafından oluşturulur. İnsanlığın toplu yaşamaya başladığı ilk yerleşim yerleri olan köylerdeki ekonomik faaliyet ağırlıklı tarım ve hayvancılıktır.

Ülkemizde 1950'lerden itibaren başlayan iç göç, köylerden kentlere doğru yaşanmış ve bir yandan çarpık kentleşmeye diğer yandan köy eksenli ekonomik faaliyetin zayıflamasına yol açmıştır. Köyden kente göç, hem güvenlik hem de çeşitli sosyal nedenlerden kaynaklı yıllar içerisinde kesintisiz şekilde devam edegelmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayınladığı son istatistiğe göre, son 5 yılda köyde yaşayanların sayısı 214 bin 202 kişi azalışla 6 milyon 3 bin 717'ye gerilemiştir.

Köy nüfusunun azalışının yanı sıra AKP iktidarı döneminde gerçekleştirilen çeşitli yasal düzenlemelerle birçok köy, köy tüzel kişiliğinden çıkartılarak mahalle konumuna getirilmiştir. Bu düzenlemelerden başta geleni, 6 Aralık 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6360 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"dur. Adı sonradan "On Dört İl İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" şeklinde değiştirilen 6360 sayılı yasal düzenlemeyle büyükşehir statüsündeki il sayısı 30'a çıkarken, büyükşehir belediyesinin sınırı tüm yerlerde 'il mülki sınırı' olarak tanımlanmıştı. Bu sınır genişlemesine paralel olarak kapsama giren köyler de, tüzel kişiliği sonlandırılarak mahalleye dönüşmüştü. 30 büyükşehirdeki 16 bin 220 köyün mahalleye dönüşmesiyle, o tarih itibariyle Türkiye'deki 34 bin 434 olan köy sayısı 18 bin 214'e inmiş; köylerin yaklaşık %50'si mahalleye dönüştürülmüştür.

6360 sayılı kanunda öngörülen önemli düzenlemelerden biri de, büyükşehir belediyesi sınırları içine katılarak mahalleye dönüştürülen köylerde yaşayanların bazı vergi ve harçlardan muaf olması ile su faturalarının indirimli hesaplanmasıdır. Bu çerçevede 6360 sayılı yasanın Geçici 1'inci maddesinin (15)'nci fıkrasına, "*Bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, bu fikanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisi ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım payları beş yıl süreyle alınmaz ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendi, 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendi ile beşinci bendi, 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının beşinci bendi hükümleri 31/12/2017 tarihine kadar (bu tarih dâhil) uygulanmaya devam edilir. Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret beş yıl süreyle en düşük tarifenin % 25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir. 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 2 nci maddesi ile köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen yerlerde de bu fıkra hükmü uygulanır.*" şeklinde hüküm konulmuştu. Söz konusu fikanın son cümlesi, bu muafiyetin on dört yeni büyükşehirle sınırlı olmayıp, daha önce büyükşehir statüsünde bulunan on altı il için de geçerli olmasını öngörmüştü. Sonra çıkartılan yasal düzenlemelerle bu muafiyet 2022 yılı sonuna kadar uzatılmıştı. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi, 19 Temmuz 2019 tarihinde kabul edilip 19 Temmuz 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan

“Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”la, 2012 tarihli 6360 sayılı yasanın Geçici 1’nci maddesinin (15)’inci fıkrasında değişikliğe giderek, fıkranın son cümlesini yürürlükten kaldırdı. Böylelikle 6360 sayılı kanundan önce büyükşehir statüsünde olan şehirlerde, orman köyleri hariç mahalle konumuna dönüşen köyler, söz konusu muafiyetlerin dışına çıkartılmıştı. Yapılan bu değişiklikten kaynaklı uygulamada çelişkiler oluşmuş; ekonomik faaliyetleri açısından imkanları aynı olan yerlerden biri ‘mahalle’ diğeri ‘orman köylü’ niteliğiyle farklı uygulamalara tabi tutulmuştu. 2022 yılına kadar devam ettirilmesi öngörülen ve büyükşehirde mahalle statüsüne dönüştürülen tüm köyleri kapsayan muafiyetlerin, orman köyleri ve 6360 sayılı yasayla büyükşehir statüsüne kavuşan şehirlerde mahalleye dönüştürülen köyler için korunup diğerleri için sonlandırılması, köylülerin özellikle ekonomik rekabetinde ciddi eşitsizliğe yol açmıştır. Muafiyeti sonlandırılan yerlerdeki köylülerden hayvancılıkla uğraşanlar, özellikle su tüketiminden kaynaklı fahiş faturalarda karşılaşmaktadır. Örneğin İstanbul’un Silivri ilçesinde mahalle statüsüne dönüştürülüp, son düzenlemeyle de muafiyetlerin dışına çıkartılan Alipaşa, Büyükçavuşlu, Gazitepe, Kadıköy, Küçükkılıç ve Yolçatı’da hayvanları için tonlarca su tüketimi yapmak zorunda kalan köylüler, altından kalkamayacakları su faturalarını ödemek zorunda bırakılmıştır.

Bu nedenlerle 6360 sayılı yasa kapsamındaki muafiyetlerin dışına çıkartılan mahalle statüsüne dönüştürülen köylerin tekrar kapsama alınması, hem yaratılan eşitsizliğe son verilmesi hem de tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin korunması açısından bir gerekliliktir. Teklifimizle, bu muafiyetlerin söz konusu komundaki yerlere tekrar tanınması amaçlanmaktadır.

**6360 SAYILI ON DÖRT İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİ YEDİ İLÇE
KURULMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAELELERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN'DA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 06/12/2012 tarihli 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin (15)'nci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir:

“10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 2 nci maddesi ile köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen yerlerde de bu fıkra hükmü uygulanır.”

MADDE 2- Bu Kanun, 19/7/2019 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

